



9

28. listopadu 2008

ROČNÍK 18

V ČÍSLE:

**S avízem možné spolupráce přijal pozvání rektora UP JUDr. P. Telička • AEDUCA 2008: společenská odpovědnost firem a vzdělávacích institucí • Britten v Olomouci. Rozhovor s dr. G. Hurworthem • Představujeme: prof. P. Hobza**

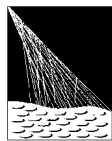
*Letošní Národní cenu Česká hlava obdržel prof. P. Hobza, DrSc., FRSC, vědecký pracovník Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR a Katedry fyzikální chemie PrF UP (uprostřed), za celoživotní vědecký přínos v oblasti výpočetní a teoretické chemie. Slavnostní předání ceny proběhlo v prostorách VŠE 18. 11. za účasti předsedy vlády ČR Ing. M. Topolánka a jednatele společnosti Česká hlava PhDr. V. Marka (vpravo).*

*(Více informací níže a na str. 7.)*

*-red-, foto archiv České hlavy 2008 ▶*



## Vědci oslavili dokončení jižní větve gigantického detektoru



PIERRE AUGER OBSERVATORY

Observatoř byla zřízena na základě projektu, jehož tvůrcem je prof. J. Cronin, nositel Nobelovy ceny za fyziku 1980. Zkoumá tajemství kosmického záření, tajemství nabitých částic, které přilétají z kosmu s energiemi deset miliónkrát většími, než je energie nejvýkonnějšího pozemského urychlovače částic. Dosud neexistovala shoda o jejich původu.

Na projektu se Česká republika účastní především silami a prostředky Fyzikálního ústavu AV ČR a Společné laboratoře optiky UP a FzÚ AV ČR. Podílejí se na vědecko-výzkumném přínosu pro-

■ Vědci z Observatoře Pierra Augera, jejímž cílem je sledovat kosmické záření extrémních energií, oslavili 14. 11. ve městě Malargüe v provincii Mendoza v Argentině dokončení stavby jižní větve tohoto gigantického detektoru. Šlo o uzavření první fáze projektu – stavby jižní části observatoře – a zároveň započítí jeho druhé etapy, která zahrnuje plány na stavbu její severní části v Coloradu v USA a realizaci několika rozšíření a vylepšení stávající základny na jižní polokouli. Jak přímo z Argentiny informoval prof. M. Hrabovský, vedoucí Společné laboratoře optiky UP a FzÚ AV ČR, na sympoziu byly představeny okolnosti vzniku projektu, postupná konstrukce observatoře i její nejnovější vědecké výsledky.

jektu i svými technologiemi. Hlavním příspěvkem je výroba soustavy zrcadel pro fluorescenční detektor. Jejich rozměry nedovolují, aby byly zhotoveny vcelku, proto se skládají z menších segmentů. Jejich vývoj a výpočty optického systému fluorescenčních detektorů se uskutečnil právě ve SLO UP a FzÚ AV ČR, kde od roku 2001 také výroba zrcadel probíhá. Tým se věnuje rovněž zpracování a analýze dat a další vědecké činnosti spojené s problematikou kosmického záření při velmi vysokých energiích.

Dokončení na str. 6

## Galavečer České hlavy 2008

■ Vrcholem slavnostního vyhlášení laureátů letošního ročníku soutěže Česká hlava 18. 11., které se letos poprvé konalo v prostorách Vysoké školy ekonomické v Praze, bylo předání Národní ceny Česká hlava 2008, kterou byl oceněn celoživotní vědecký přínos prof. P. Hobza, DrSc., FRSC, v oblasti výpočetní a teoretické chemie. Vědecký pracovník Ústavu organické chemie Akademie věd ČR a Katedry fyzikální chemie PrF UP prof. P. Hobza se věnuje teoretickému studiu nekovalentních interakcí a jejich aplikace na biodisciplíny. Jeho zásadním vědeckým činem je objev nepravé vodíkové vazby. Dále se prof. Hobza věnoval roli patrových interakcí v DNA a úlohou dispersní energie při stabilizaci trojrozměrné struktury biomakromolekul.

Národní cena Česká hlava se uděluje od roku 2005 za mimořádné výsledky ve vědeckém výzkumu a je dotovaná částkou jeden milion korun. O udělení rozhoduje vláda České republiky na návrh Rady pro výzkum a vývoj. Prof. Hobza toto ocenění řadí ve své profesní dráze velmi vysoko: *Loni tuto cenu dostal prof. Antonín Holý za virostatika proti HIV, takže budu ve velmi dobré společnosti*, uvedl.

V kategorii Invence, cena Škody Auto, a. s., ocenila odborná porota prof. M. Štátného, DrSc. Tato cena se uděluje za objev či mimořádný počín, uskutečněný v posledních několika letech v oblasti základního nebo aplikovaného výzkumu či technologických inovací. Prof. Štátný významně přispěl ke spuštění prvního bloku jaderné elektrárny Temelín, který byl ohrožen

Dokončení na str. 7

## Prof. Martin Petřek převzal Cenu ministra školství za výzkum

■ Cenu za výzkum převzal 13. 11. v Praze z rukou ministra školství, mládeže a tělovýchovy lékař a vědec prof. M. Petřek, CSc. Ministr O. Liška mu ve Velkém zrcadlovém sále MŠMT předal ocenění za dlouhodobou práci v oblasti výzkumu imunologie a genetiky plicních nemocí.

Prof. M. Petřek v roce 1990 spoluzakládal Ústav imunologie FNO a LF UP, kde nyní působí jako zástupce přednosty. Je také vedoucím Laboratoře imunogenomiky a proteomiky (LIGP) a jako přední specialista v transplantační imunologii garantuje evropskou akreditaci Laboratoře pro tkáňovou typizaci FNO. Ve svém výzkumu se orientuje na poznání mechanismů vzniku a rozvoje nemocí plic, zejména sarkoidózy, což je onemocnění neznámého původu postihující zejména



plice, ale také játra, slezinu, mizní uzliny, kůži a kosti. V postižených orgánech a tkáních se vytvářejí typické uzlíky (tzv. granulomy), které se na rozdíl od tuberkulózních uzlíků nerozpádají, mohou vymizet, popř. se přeměnit v jizvu. Příčina onemocnění není známa. Sarkoidóza postihuje především obyvatele severní Evropy, Anglie a USA.

Před dvěma lety zaujal prof. M. Petřek spolu s týmem odborníků z LF UP a FNO světovou lékařskou veřejnost, když jako první v předním odborném časopise *American Journal of Respiratory and Critical Care Medicine* oznámili, že se jim podařilo rozšířovat část profilu bílkovin, který určuje, jakým směrem se

Dokončení na str. 5

Fakulta tělesné kultury Univerzity Palackého  
zve na

**vyhlášení ankety**

**Kanoista roku 2008.**

které se koná **29. 11.** v sále **hotelu Sigma**  
(klub Sidia) od **19 hod.**

Kromě hlavního vítěze budou vyhlášeni  
i vítězové jednotlivých kategorií.

Více na [www.kanoe.cz](http://www.kanoe.cz).

## S avízem možné spolupráce přijal pozvání rektora UP

JUDr. P. Telička

■ Bývalý vedoucí delegace pro jednání o přistoupení České republiky k Evropské unii a člen Evropské komise, nyní ředitel bruselské kanceláře BXL Consulting JUDr. P. Telička navštívil 12. 11. Univerzitu Palackého. Společně se svými kolegy Ing. P. Ježkem a Ing. T. Kantorem se zúčastnil části jednání Kolegia rektora UP, kde se zástupci vedení UP hovořili o možné spolupráci.

Univerzité Palackého nabídl mimo jiné strategické poradenství. *Rádi bychom využili služeb strategicko-vizionářských, a to za účelem reprezentace Univerzity Palackého v orgánech Evropské unie, mj. s ohledem na finanční krizi, vše v kontextu připravovaných operačních programů EU Výzkum a vývoj pro inova-*



*ce či Vzdělávání a konkurenceschopnost. Jako další možnost spolupráce JUDr. P. Telička zváží také naši nabídku členství ve Správní radě Univerzity Palackého. Tuto variantu ale ještě oboustranně zvažujeme, zejména s ohledem na možné změny, které mohou nastat v budoucím postavení a fungování správních rad vysokých škol. S JUDr. P. Teličkou a společností BXL Consulting bychom rádi spolupracovali také ve vědecko-pedagogické oblasti, spojené především s prezentací vědeckých výstupů fakult a pracovišť a jejich propojením s podnikatelskou sférou a případně odbornou přednáškovou činností,* řekl v průběhu Kolegia rektora UP, JUDr. Mag. iur. M. Malacka, Ph.D., prorektor pro záležitosti vnějších vztahů UP.

V průběhu Kolegia rektora UP formulovali případné oblasti spolupráce se společností BXL Consulting také někteří zástupci fakult. K dotazu, jenž např. vznesla

doc. E. Tesaříková, proděkanka pro výstavbu PŘF UP, zda JUDr. P. Telička a jeho tým bude nápomocen, aby byly ve větší míře realizovány výstupy výzkumu, diplomat, stratég a lobbista sdělil: *Pojmenovala jste nemoc, kterou trpí snad celá Evropa. Měli bychom se nejdříve vzájemně lépe poznat a pojmenovat priority jednotlivých problematických oblastí. Měl bych znát vizi rozvoje UP. A protože je dobré začít právě tam, kde jste silní, měl bych znát silné stránky olomoucké univerzity.* Poté, kdy JUDr. P. Telička zdůraznil, že s Univerzitou Palackého hodlá spolupracovat především jako s celkem, přispěl svým příspěvkem do diskuse také prof. Kolek, zastupující LF UP, který grémiu vzkázal: *Za poslední období jsem měl možnost navštívit kvalitní lékařské fakulty ve vyspělých státech a vím, že bez služeb podobných společností se v dnešním světě neobejdou.*

Témata související s aktuální situací Evropské unie, především otázkou postavení ČR v době před převzetím předsednictví v EU, výzvy, jež tato pozice přinese, a cíle, které si může vláda České republiky klást, JUDr. P. Telička podrobněji rozvinul v aule FF UP. V průběhu besedy s názvem *O EU s P. Teličkou vážně i nevázně*, kterou na týž den zorganizovala Katedra politikologie a evropských studií FF UP, zastoupena Mgr. D. Markem, M.A., Ph.D., který je zároveň jednatelem společnosti 4 Euro Partners, spolupracující s JUDr. Teličkou, zazněly také informace týkající se zavedení eura v ČR. *Po dlouhé době se opět nacházím v akademickém prostředí. Cítím se tady, na Univerzitě Palackého, velmi příjemně. Byl bych moc rád, kdybyste využili příležitosti jít ve své budoucí kariéře do hloubky věci a připravovali se na to již zde, na UP. Ale něco vám rozhodně chybí! Univerzitní ragbyový oddíl,* dodal závěrem, vážně-nevázně JUDr. P. Telička, mj. vedoucí České ragbyové unie.

(Více informací o společnosti BXL Consulting, s. r. o., na <http://www.bxl.cz/contact.htm>)

M. Hronová, foto z tiskové konference -tj-

## Krátce z Kolegia rektora UP

■ Členové Kolegia rektora Univerzity Palackého se zabývali těmito tématy:

\* **Možnosti spolupráce mezi UP a společností BXL Consulting.** Olomouckou univerzitu v této souvislosti navštívil JUDr. P. Telička, bývalý vedoucí delegace pro jednání o přistoupení ČR k EU a člen Evropské komise, nyní ředitel bruselské kanceláře BXL Consulting (více na této straně vlevo).

\* **Prezentace Konfuciové akademie UP.** V návaznosti na bilanci prvního roku fungování akademie prezentoval její činnost před Kolegiem rektora UP dr. D. Uher, ředitel KA UP (za českou stranu). Zmínil, že roční fungování akademie potvrdilo její primární zaměření na neuniverzitní veřejnost. *Uvítali bychom ale, kdyby se k nabídce služeb Konfuciové akademie vyjádřily i fakulty UP. Mám tím na mysli, zda by zástupci fakult nepřišli s náměty možné spolupráce, zda se v oblasti jejich činnosti nenachází prostor pro využití služeb, které KA UP poskytuje,* řekl dr. D. Uher. Konfuciova akademie, první instituce svého druhu v ČR, vznikla v Olomouci při Univerzitě Palackého v září 2007, ve spolupráci s Pekingskou univerzitou zahraničních studií. *Počáteční vklad čínské strany činil 100 tisíc USD a tři tisíce knižních titulů. Shodná suma je pro Akademii přislíbena čínskou stranou i pro nadcházející rok. Univerzita Palackého se finančně podílí na fungování Konfuciové akademie 10%,* dodal dr. D. Uher.

Konfuciova akademie UP je zaměřena na laickou i odbornou veřejnost, nabízí jazykové kurzy, popularizuje čínskou kulturu v ČR a naopak českou kulturu mezi Číňany žijícími v ČR. Nabízí přednášky, školení, promítání filmů, individuální konzultace, např. z oblasti vzdělávání, obchodu atd. Jak dále uvedl dr. D. Uher, do budoucna by pracovníci Akademie rádi věnovali pozornost distančním kurzům čínského jazyka, oblasti čínské kultury zprostředkované v e-learningové podobě a přípravám Čínsko-českého slovníku. (Více o KA UP na [konfucius.upol.cz](http://konfucius.upol.cz).)

\* **Informace k aktuálnímu stavu zpracování „Investičního programu UP v Olomouci na období 2009–2015“.** V rámci přípravy Ministerstva školství a mládeže ČR na čerpání evropských fondů určených pro investice, zejména operačního programu „Věda a výzkum pro inovace“ a na čerpání investičních prostředků ze státního rozpočtu pro období 2009–2015, uložilo MŠMT ČR všem univerzitám zpracovat materiál nazvaný investiční program. Jak uvedl prof. E. Weigl, prorektor pro záležitosti rozvoje a výstavby UP, cílem tohoto záměru je zařadit přijatelné investiční ambice jednotlivých univerzit do Dlouhodobého záměru MŠMP; současně tato příprava vede jednotlivé univerzity k úplné inventuře budov a další infrastruktury. Tento materiál by měl být do současné doby nekompletnějším zpracováním investičních záměrů univerzit a prezentací jejich investičních ambicí. Za UP je tento dokument zpracován tak, že respektuje představy o rozvoji jednotlivých fakult i univerzity jako celku. Paralelně k tomuto dokumentu probíhají dlouhodobé úvahy o prostorovém rozložení jednotlivých fakult v budovách, které má UP k dispozici. V době zasedání Kolegia rektora byl příslušný dokument připomínkovaný jednotlivými fakultami.

-pš-

-map-

## Na pozvání Španělské královské akademie sv. Ferdinanda

■ Prof. P. Štěpánek z Katedry dějin umění FF UP, člen korespondent Španělské královské akademie sv. Ferdinanda (RABASF), byl pozván touto akademií, aby přednesl v rámci podzimního cyklu o mistrovských dílech z muzea akademie přednášku o portrétu *Markýzy z Llano*, díle A. R. Mengse z r. 1770.

A. R. Mengs, přední představitel evropského klasicismu, malíř a teoretik, působící zejména v Itálii a ve Španělsku, se narodil v Ústí n. Labem. Dáma, kterou portrétoval, plným jménem Isabel Parreño Arce Ruiz de Alarcón y Valdés, Marquesa (markýza) de Llano, byla ženou španělského vyslance u vídeňského dvora. Vídeňský dvůr, konkrétně Leopold II., byl spřízněn se španělským bourbonským rodem, jeho žena byla sestrou španělského krále Karla III. Isabel Parreño sehrála významnou roli podporou španělského hudebníka Vicente Martína y Solera, jehož postavení u vídeňského dvora bylo naprosto bezkonkurenční až do odchodu do Petrohradu, mj. i tím, že zapůjčila svoje šaty na představení *Una cosa rara*, které Vicente Martína y Solera proslavil, natolik, že se hrálo v různých evropských městech, mj. i v Praze. Dnes se opět interpretuje. Současně se ve Vídni a následně pak v celém mocnářství rozšířila znovu španělská móda. Sám Mozart považoval jeho dílo za tak významné, že v pražské premiéře *Dona Juana* (Giovanniho) citoval pasáž této opery španělského skladatele. Sám obraz, malovaný v Parmě r. 1770, představuje markýzu ve španělském

lidovém kroji, který – jak ukázal Goya – se mezi španělskou aristokracií prosadil to té míry, že se stal součástí šatníku a estetiky nejvyšších vrstev. A právě tento oděv zaujal vídeňské obecenstvo natolik, že po uvedení opery se stal módním nejen ve Vídni.

Prof. P. Štěpánek se také zúčastnil prvního Světového kongresu brazilianistů v Salamance; v nejbližších dnech vyjde v brněnském nakladatelství L. Marek jeho kniha o česko-brazilských historických a kulturních vztazích mezi Brazílií a Českou republikou v letech 1500–2000. Kniha byla podpořena velvyslanectvím Brazílie v Praze.

## Křesťanské, židovské a arabské hudební motivy v Uměleckém centru UP

■ V Kapli Božího Těla Uměleckého centra se 13. 11. uskutečnil koncert *Kvinterny, česko-syrského hudebního dua, které je zaměřeno na křesťanské, židovské a arabské písně středověké Evropy i současné Asie a Afriky. Program vystoupení s názvem „Orientální růže z Andalusie až na Moravu“ tvořily písně křesťanských poutníků, členů středověkých klášterních komunit, sefardských Židů i španělských Arabů. Na snímku H. Blochová, umělecká vedoucí souboru, a M. al-Soleiman, umělecký vedoucí arabského souboru Ziriab.*

-red-, foto -tj-



## AEDUCA 2008: společenská odpovědnost firem a vzdělávacích institucí

■ Ve dnech 19. a 20. 11. pořádala Filozofická fakulta UP v Olomouci již počtvrté *Festival vzdělávání dospělých AEDUCA*, který je součástí „Týdnů vzdělávání dospělých“, vyhlášených Asociací institucí vzdělávání dospělých ČR. Již tradičně zařadili organizátoři z Institutu celoživotního vzdělávání do programu odborné konference, přehledku vzdělávacích pořadů pro dospělé i prezentace vzdělávacích firem a programů. Objevily se i nové prvky – ochutnávka seminářů zájmového vzdělávání a diskusní fórum *Umění komunikace v mediálním světě*, které byly otevřené nejen účastníkům festivalu, ale i zájemcům z řad veřejnosti.

Tématem zahajovací konference byla *Společenská odpovědnost firem a vzdělávacích institucí*. Blok uváděl a moderoval Mgr. J. Dürr, náměstek MŠMT ČR (na snímku vlevo), a vystoupili v něm především zástupci velkých společností (Nadace OKD, Telefónica O2 Czech Republic, Johnson & Johnson, s. r. o., či IVAX Pharmaceuticals). Z obecnějšího pohledu téma společenské odpovědnosti firem zastřešili zástupci Business Leaders Forum a CSR Consult.

Další odborný program probíhal v dílčích konferencích, které se letos zaměřily na následující oblasti: *Vzdělávání ke zvyšování zaměstnatelnosti, Talent management, Znalostní ekonomika pod vlivem ICT a „Firemní“ vzdělávání na vysokých školách*. Svě poznatky a zkušenosti prezentovali zástupci vysokých škol, veřejné správy, menších i větších vzdělávacích institucí, ale i personalisté z firem nejrůznějšího zaměření.

Dvacítka firem a institucí představila svou činnost a projekty rozvoje lidských zdrojů formou posterů v sekci *Prezentace programů vzdělávacích institucí, škol a projektů lidských zdrojů*. Postery mohli zhlédnout nejen účastníci festivalu, ale také široká veřejnost či studenti UP.

Další, již tradiční součástí festivalu je *Přehledka rozhlasových, televizních a multimediálních vzdělávacích*



„Firemní“ vzdělávání na vysokých školách. Svě poznatky a zkušenosti prezentovali zástupci vysokých škol, veřejné správy, menších i větších vzdělávacích institucí, ale i personalisté z firem nejrůznějšího zaměření.

programů pro dospělé. Ocenění na návrh odborné poroty získaly pořady *Etiologie člověka* Českého rozhlasu 1, Radiožurnál, a *Diagnóza – anorexie* z dílny České televize. Mimo soutěž byl oceněn multimediální pořad *Bezpečně na cestách* z produkce společnosti Simopt pro Škoda Auto.

Nově obohatily program vzdělávací semináře otevřené jak veřejnosti, tak samozřejmě i účastníkům festivalu. Zájemci se mohli seznámit se základy degustace vín, namíchat si nějaký drink, dozvědět se zajímavé postřehy od vizážisty či se naučit první kroky salsy. Nevšední pohled na svět sdělovacích prostředků poskytla otevřená přednáška a diskusní fórum J. Vejvody z Českého rozhlasu 2 – Praha.

*Festival vzdělávání dospělých AEDUCA 2008* byl realizován za podpory mnoha partnerských organizací. Za všechny jmenujeme generální partnery – IVAX Pharmaceuticals, s. r. o., člen skupiny Teva a Český rozhlas 2 – Praha. Významnou finanční částkou přispěl i Olomoucký kraj a statutární město Olomouc.

Čtvrtému ročníku Festivalu vzdělávání dospělých AEDUCA se podařilo udržet trend stoupající kvality všech jeho částí, a navíc se díky seminářům a přednáškám otevřel ještě více i široké veřejnosti.

Mgr. S. Prudká, RNDr. L. Cimbáliková, foto -tj-

## Stručně



V sále „rotunda“ Právnické fakulty UP se 7. 11. konal V. ročník **konference o dějinách advokacie**. Konferenci uspořádala Společnost pro historii advokacie ve spolupráci s Výborem pro historii advokacie České advokátní komory a Právnickou fakultou UP.



III. ročník mezinárodní konference „**Nové metody propagace přírodních věd mezi mládeží aneb Věda je zábava**“, který se za pořadatelství fakult Přírodovědecké a Pedagogické uskutečnil ve dnech 6.–7. 11. ve Velkém sále Arcibiskupského paláce v Olomouci, byl zaměřen na problematiku pozitivní změny postojů mládeže vůči přírodním vědám z hlediska jejich budoucí profesní orientace.

## K problematice metabolických chorob skeletu

■ V kongresovém zařízení Regionálního centra Olomouc se 7. 11. uskutečnila v pořadí sedmá pracovní konference III. interní kliniky. Byla organizována ve spolupráci kliniky a Spolku lékařů JEP v Olomouci pod záštitou rektora UP prof. L. Dvořáka, CSc., děkana LF UP prof. Z. Koláře, CSc., a ředitele FN Olomouc MUDr. R. Maráčka, MBA. Za hlavní téma letošní konference byla zvolena problematika metabolických chorob skeletu.

Jednání konference bylo rozděleno do sekce lékařské a sekce zdravotních sester, které probíhaly paralelně ve velkém a malém konferenčním sále. Zaregistrovalo se 117 účastníků do lékařské sekce a 89 účastníků do sekce zdravotních sester. Po slavnostním zahájení za účasti ředitele FNO MUDr. R. Maráčka, MBA, předsedy spolku lékařů JEP prof. M. Koláře a přednosta III. interní kliniky FNO a LF UP prof. V. Ščudly byl zahájen vlastní program, jehož nosným tématem byla osteoporóza a ostatní osteopatie z různého úhlu pohledu.

První sekce byla věnována přehledovým přednáškám pozvaných významných odborníků, které odrážely současný stav poznatků ve vybraných oblastech osteologie. Prof. V. Palička, děkan LF UK Hradec Králové a předseda Společnosti metabolických onemocnění skeletu, přednesl úvodní přednášku věnovanou etiopatogenezi osteoporózy. Shrnul současně poznatky o složitém předivu vztahů řízení kalcium-fosfátového metabolismu a mezibuněčných interakci zúčastněných v kostním remodelačním procesu, vyzvedl dosud stále opomíjenou roli vitamínu D v patogenezi osteoporózy a poukázal rovněž na potenciální molekulární terapeutické cíle. MUDr. V. Vyskočil z FN Plzeň promluvil o současných možnostech využití zobrazovacích metod v diagnostice osteoporózy s důrazem na využití densitometrických metod. Prof. P. Broulík přednesl přehledovou přednášku zabývající se negativním vlivem glukokortikoidů na kost a možnostmi jeho ovlivnění.

Doc. J. Zapletalová z Dětské kliniky FNO a LF UP obrátila pozornost účastníků k problematice měření kostní denzity v dětském věku s důrazem na růstovou retardaci a její interferenci s interpretací densitometrie. MUDr. A. Letková z Píšťan a doc. P. Horák z pořadatelské kliniky se ve svých přednáškách věnovali současným konceptům terapie osteoporózy, léčbě osteoforomální a antiresorpční.

V rámci další sekce zazněly přednášky pracovníků a spolupracovníků osteocentra (prof. V. Ščudla, doc. J. Gallo, MUDr. M. Žurek, doc. J. Zapletalová), které pokrývaly širokou oblast kostních chorob od problematiky mnohočetného myelomu, ortopedické léčby osteoporotických fraktur v oblasti krčku stehenní kosti, Léry Weilova syndromu po osteoporózu u systémových chorob pojiva.

Závěrečný blok byl složen z varií, která byla věnována z valné části zajímavým či neobvyklým kauzistikám s kostní problematikou a také alternativní léčbě hyperparathyreózy sklerotizací přístitých tělísek etanolem.

Posluchačskému zájmu se těšila i sesterská sekce, jejíž organizace se ujala paní S. Fišarová, vrchní sestra III. interní kliniky FNO. Debata středních zdravotnických pracovníků se věnovala oborům souvisejícím s profylaxí zaměřením III. interní kliniky – revmatologii, nefrologii, endokrinologii, monoklonálním gamapatiím a organizačním záležitostem chodu pracoviště.

Konference naplnila své hlavní cíle, kterými byly zejména pohled na metabolické choroby kosti s pozicí „state of art“ a vytvoření diskusní platformy lékařů a středních zdravotnických pracovníků. Program konference zapadal do aktivit „Dekády kostí a kloubů 2000–2010“, kterou vyhlásila Světová zdravotnická organizace a OSN a ke které se přihlásila i Česká republika před lety ústy vládního mluvčího.

Doc. P. Horák, CSc., III. interní klinika FNO a LF UP



Do dnešního dne měli návštěvníci podkrovní UC UP možnost vidět **výstavu komiksů**, jež vznikly jako semestrální práce v ateliéru grafického designu Katedry výtvarné výchovy PdF UP. P. Novák, J. Miškeřík a J. Cenkl zpracovali tři příběhy R. Akutagawy, aby je nakonec spojili v jeden celek.

-red-, foto -tj-

## HABILITACE

### Fakulta tělesné kultury

Děkan a Vědecká rada FTK UP zvou všechny zájemce na habilitační přednášku **Mgr. M. Kudláčka, Ph.D.**, odborného asistenta Katedry aplikovaných pohybových aktivit FTK UP. Přednáška, která má název *Postoje k integraci dětí s tělesným postižením v hodinách školní tělesné výchovy*, se koná v rámci habilitačního řízení v oboru **Kinantropologie** v průběhu veřejné části zasedání Vědecké rady FTK UP dne **1. 12. v 10.00 hod.** (NA309 FTK UP). Předložená habilitační práce je vystavena od 13. 10. v knihovně FTK UP.

## INFORMACE, OZNÁMENÍ, POZVÁNKY

### Přehlídka animovaného filmu /PAF/ po sedmé



Sedmý ročník *Přehlídky animovaného filmu Olomouc /PAF/* se uskuteční opět v podkroví Uměleckého centra UP, v kině Metropol a klubu 15 minut v Olomouci **od 11. do 14. 12.**

Smyslem přehlídky je věnovat se animovanému filmu, ukazovat jeho možnosti, zpřehledňovat historii, nabízet průhledy současnosti domácí i zahraniční tvorby, dát prostor teoretickému uvažování stejně jako sdílení rýze praktických zkušeností. PAF se od počátku soustředí na definování možností animace jak v historickém kontextu kinematografie, tak v rámci možností novodobých médií. Hlavním pořadatelem je občanské sdružení Pastiche filmz ([www.pastichefilmz.org](http://www.pastichefilmz.org)).

Více informací včetně programu naleznete na [www.pifpaf.cz](http://www.pifpaf.cz).

Oborová rada doktorského studijního programu a Katedra Pedagogiky s celoškolskou působností PdF UP si vás dovolují pozvat na

### VI. ročník studentské vědecké konference *Aktuální problémy pedagogiky ve výzkumech studentů*

#### *doktorských studijních programů, která se bude konat dne 10. 12. v prostorách Pedagogické fakulty UP (Žižkovo nám. 5).*

Cílem konference je seznámit akademickou obec i širší odbornou veřejnost s tématy a průběžnými výsledky disertačních prací. Srdečně zveme všechny členy kateder, dále také kolegyně a kolegy studující v kombinované formě studia včetně studentů prvních ročníků, pro něž je tato konference ideální příležitostí k prvním vědeckému setkání. *Podrobné informace viz <http://www.kpg.cz/konference/>.*

### Zájemcům o doktorský studijní program Srovnávací slovenská filologie

Sekke polské filologie Katedry slavistiky FF UP sděluje zájemcům o studium doktorského studijního programu Srovnávací slovenská filologie, že se přijímací zkouška uskuteční v úterý 6. 1. 2009 v 10.00 hod. ve Vodární ul. 6, posluchárna č. 340.

Další informace najdete na <http://polonistika.upol.cz/>, přihlášku ke studiu najdete na [http://www.upol.cz/uploads/media/PhD\\_prihlaska\\_FF2008.rtf](http://www.upol.cz/uploads/media/PhD_prihlaska_FF2008.rtf).

Svou přihlášku v elektronické podobě zašlete na adresu studijního oddělení FF UP a poté v klasické podobě **do 15. 12. tamtéž.**

### Studujete na Univerzitě Palackého? Natačili jste od dubna 2008 nějaký vlastní film? Myslite, že by obstál v konkurenci jiných studentů?

#### *Přihlaste svůj film do soutěže přehlídky amatérského filmu studentů UP V\*Ř\*E\*D\* 2009.*

Porota vybere 10 nejlepších filmů, které budou veřejně promítány v rámci AFO ve dnech 14.–19. 4. 2009.

**Uzávěrka: 20. 2. 2009.**

*Více na: [www.25fps.cz/vred](http://www.25fps.cz/vred).*

Akademik sport centrum UP srdečně zve děti, vnoučata a rodinné příslušníky zaměstnanců UP na tradiční

### Veselou předvánoční mikulášskou show

– plnou písniček, legrace, scének  
– přijde nejen Mikuláš s čertem a andělkem...  
– pro děti balíček dobrot a ...

**Kdy: pondělí 1. 12. v 17.00 hod.**

**Kde: Dům armády Olomouc, tř. 1. máje**  
(Divadelní sál).

Vstupné: 30 Kč/osoba (dospělí a děti od 2 let).

Pro děti bude připraven balíček v hodnotě 80Kč, který je nutno zaplatit předem v Akademik sport centru UP U Sportovní haly 2 (budova loděnice za Sportovní halou UP na Lazcích). V případě zájmu nahlaste děti telefonicky nebo mailem: tel.: 585 636 451, 6452; e-mail: [ascup@upol.cz](mailto:ascup@upol.cz).

## • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

### Patristická konference 2008

■ Pod tímto názvem proběhlo v prostorách Cyrilometodějské teologické fakulty UP ve dnech 7.–8. 11. první celostátní setkání odborných badatelů, studentů i laických zájemců zabývajících se spisy starověkých křesťanských autorů a jejich myšlenkovým odkazem. V jeho průběhu vznikla *Patristická společnost České republiky*, jejímž úkolem je vytvořit prostor pro komunikaci mezi zájemci o patristiku v naší zemi a zároveň zprostředkovat kontakty s Mezinárodní patristickou asociací (AIEP/IAPS).

Konferenci zahájila děkanka CMTF dr. G. I. Vlková, Th.D., účastníky přivítal rovněž rektor UP prof. L. Dvořák, CSc., a olomoucký arcibiskup Mons. J. Graubner.

Svou přednáškou o patristickém bádání zahájil setkání pak doc. V. Ventura, Th.D. Závěrečné chvíle patřily přednášce prof. L. Karfíkové, která se věnovala filozofickému problému existence idejí z pohledu Augustinova raného díla *Quaestio de ideis*, a prof. F. Kunetkovi, Th.D., který hovořil o liturgii světla v křesťanském starověku v perspektivách její širší obnovy. V průběhu konference zaznělo celkem 26 příspěvků, v nichž přednášející představili témata, kterými se aktuálně zabývají, i svůj vlastní přístup ke studiu starokřesťanské literatury. Velmi pozitivním rysem konference byla různorodost, zastoupená jak mezioborově (na konferenci hovořili teologové, klasičtí filologové, filozofové, historikové, kunsthistorikové, atd.), tak konfesijně (římskokatolíci, řeckokatolíci, pravoslavní, evangelíci, bez vyznání). Vítána byla i účast studentů nejen teologických fakult v ČR – vedle CMTF UP byly zastoupeny kupř. Katolická teologická fakulta, Evangelická teologická fakulta a Husitská teologická fakulta UK v Praze, Ústav filozofie a religionistiky FF UK v Praze a Teologická fakulta JČU v Českých Budějovicích.

Předsedkyní nově ustavené Patristické společnosti byla zvolena prof. L. Karfíková (na snímku uprostřed), která v roce 2000 stála u zrodu *Centra pro práci s patristickými, středověkými a renesančními texty*, tajemníkem společnosti bude na příští období dr. M. Havrda (vlevo). Další členové rady byli zvoleni s ohledem na to, aby v ní měli zastoupení badatelé z Prahy, Olomouce i Brna.



V průběhu závěrečného shromáždění zaznělo i několik podnětných otázek, týkajících se témat a organizace dalších konferencí i způsobů komunikace v rámci společnosti. (Přihlášky, stanovy a podmínky vstupu do této společnosti jsou k dispozici na níže uvedených internetových stránkách.)

Příští mezinárodní patristická konference pořádá Patristickou společnost ČR a Centrem pro práci s patristickými, středověkými a renesančními texty při CMTF UP bude věnována spisům Dionýsia Areopagity a proběhne koncem října 2009 v Praze.

*-jap-, -red-, foto -tj-*  
Program letošní konference a přesné názvy jednotlivých referátů jsou k dispozici na adrese: <http://www.centrum-texty.upol.cz/patristickaspolecnost/>.

### Univerzita Palackého se stala místem mezikulturního setkání

■ Katedra romanistiky pod vedením prof. J. Černého, CSc., organizuje již třetí cyklus besed se zástupci Latinské Ameriky a Iberského poloostrova. Studentům se tak dostalo jedinečné příležitosti nahlédnout do hispanofonního světa a „na vlastní uši“ se přesvědčit o barvitosti a různorodosti španělského jazyka. Není totiž španělština jako španělština.



Jako první v zimním semestru přijal pozvání Chargé d'Affaires W. Calvo (na snímku vlevo nahoře). Příjemný Kostaričan s výslovností lehce připomínající angličtinu zval k zapojení se do 14. ročníku soutěže studentských prací ve španělštině a portugalštině, zvané *Premio Iberoamericano*. Štafetu po něm převzal antropolog J. L. Escalona Victoria (vlevo dole), jenž posluchače zavedl do svého výzkumu politicko-sociálních změn v oblasti Chiapas



v Mexiku. Argentinský velvyslanec J. E. Fleming mluvil téměř o všem, co vás jen napadne. Pozastavil se například u světové ekonomické krize a jejích dopadů na svou zemi. Aulou znělo typické argentinské švitoření ošperkované pro Evropany nezvyklým „žejsemem“. Prozatím poslední návštěva, kubánská Chargé d'Affaires B. E. Montalvo, pak porembovala o všech kladech a méně pak o záporech ostrovní republiky (viz také *Žurnál UP* č. 8).

Téma Iberoamerika je skutečně obsáhlé, nabízí neespočet možností, o čem hovořit. Záleží tedy na hostech samotných, zda představí část světa, odkud pochází, uvedou obecnost do tajů svého pracovního poslání či se hovor stočí k aktuálním otázkám světového dění. Podle slov prof. J. Černého je však problémem, že dopředu nikdy nevíme, koho z oslovených velvyslanců, kulturních radů a atašé se mu podaří do Olomouce zlákat. Domluvit se s jižanskými národy předem na konkrétním datu je často dost obtížné. Však občas už také v našich končinách můžeme zaslechnout legendární slůvko *mañana*. Složitěji řečeno, co můžeš udělat zítra, odlož na pozítří. O besedě se tak často dozvíme až v den jejího konání.

*N. Tenevová, studentka FF UP,  
foto archiv autorů a ŽUP*

### Motto: „Žádný člověk není ostrov sám pro sebe“

■ Poetický festival s názvem „Ostravy bez hranic“, na němž vystoupili básníci, hudebníci a loutkaři z Islandu, Irsko, Severního Irsko, Hebrid, Šetland a Japonska, připravila na dny 11.–13. 11. Katedra anglistiky FF UP ve spolupráci s *Detour Productions*, o. s. V *Divadle hudby, na nádvoří Zbrojnice a Hospodě U Musea* střídavě zaznívaly hudba i poezie, na programu byly také divadelní představení i videoprojekce. Mezi účinkujícími se představili i „básníři rapeři“ G. Mac Lachlainn (Severní Irsko) & Dóri DNA (Island) – aneb orální atRAPy atlantických otRAPů.



*-red-, foto -tj-*

## Publikace „Nové trendy v pořádání akcí a událostí (events) v cestovním ruchu“



Akce a události (events) zaznamenávají v nabídce cestovního ruchu řady měst a regionů nebývalý rozvoj. Přes tuto skutečnost není v současné odborné literatuře této tématice věnována adekvátní pozornost. V poslední době byla sice vypracována řada odborných statí, které se věnují event marketingu, ale publikace, která by se zabývala samotnými akcemi a událostmi jako specifickými produkty cestovního ruchu, v české odborné literatuře doposud chyběla. Odborná publikace „Nové trendy v pořádání akcí a událostí (events) v cestovním ruchu“ autorem Ing. H. Kotíkové, Ph.D., a Ing. E. Schwartzhoffové, Ph.D., z Katedry rekreologie FTK UP se snaží tento nedostatek odstranit.

Publikace poukazuje na nejdůležitější otázky spojené s problematikou akcí a událostí v cestovním ruchu. V první řadě obsahuje jejich klasifikaci v cestovním ruchu, a to podle mnoha kritérií. Dále zdůrazňuje význam marketingu a marketingového výzkumu při jejich tvorbě a realizaci. V neposlední řadě jsou v této publikaci prezentovány jednotlivé kroky, které jsou při tvorbě akcí a událostí nezbytné: od samého nápadu, přes přípravu, realizaci až po následné vyhodnocení. Publikace akcentuje i způsoby přenosu informací a možné distribuční cesty při prodeji akcí a událostí jako produktu cestovního ruchu. Poslední část je věnována příkladům akcí a událostí v cestovním ruchu v jednotlivých turistických regionech České republiky.

Publikace „Nové trendy v pořádání akcí a událostí (events) v cestovním ruchu“ je jakýmsi úvodem do problematiky akcí a událostí v cestovním ruchu a představuje

základní teoretický rámec pro zkoumání této problematiky. Je možné očekávat, že na něj naváží další odborné články a texty v oblasti event tourismu.

Publikaci vydalo Ministerstvo pro místní rozvoj ČR v rámci projektu „Event marketing v cestovním ruchu“. Projekt byl financován prostřednictvím Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR. Polygraficky se na realizaci publikace podílelo Vydatelství UP v Olomouci.

-hk-



### Nebe na zemi i na stropě

Vskutku netradiční zážitek si odnesli návštěvníci vystoupení s názvem „Nebe na zemi“, který začátkem listopadu představil v Uměleckém centru UP doc. V. Havlík společně s kolegy z americké univerzity prof. S. Millerem. Barokní Kapli Božího Těla rozezněly netradičně tóny současné minimalistické hudby, doplněné o zpěv textů Karla Marxe a videoart.

Minimalistická hudba se již dávno asimilovala do sféry populární elektronické ambientní, nebo taneční hudby. Každá další deska nebo filmová hudba P. Glasse je pompéznější variací starších a mohlo by se zdát, že nic nového se v této oblasti nemůže odehrát.

Právě proto bylo představení velmi příjemným překvapením. S. Miller svou více než půlhodinovou kompozici ponechal v elektronickém podání bez ambicí simulace konkrétních nástrojů – minimalistická kompozice v minimalistickém zvukovém provedení.

Videoprojekce V. Havlíka rozšířila obsahovou rovinu. Důležitý prvek byl výběr místa – barokní Kaple Božího Těla s bohatou freskovou výzdobou. Videoprojekce byla promítnuta do klenutých stropů přes barokní fresku, tento barokní podklad podbarvil tři elipsovité výseky video-projekce, na kterých simultánně běžely sekvence zachycující rekonstrukci Denisovy ulice v Olomouci a amerického mostu. Dva různé světy, dva přístupy. Pro srovnání bych uvedl filmovou trilogii G. Reggia *Koyaanisqatsi*, *Powaqqatsi* a *Naaqoyqatsi*, ve kterých byl vždy použit kontrast dvou světů např. příroda versus civilizace. Videu V. Havlíka naštěstí nejsou natolik morálně a mentorsky zatížena. Ostatní práce V. Havlíka jsou charakteristická především gradací a pointou, v tomto případě bylo nutné se ukázat a nechat obraz plynout tak, aby divák neanalyzoval, ale nechal se unést proudem hudby zpěvu a obrazu.

Mgr. D. Jedlička, KVV PdF

### VIII. česko-slovenská konference:

#### Kvalitativní přístup a metody ve vědách o člověku

Pod tímto názvem proběhne ve dnech 19.–20. ledna 2009 na půdě Filozofické fakulty UP konference, kterou organizuje Katedra psychologie FF UP a Centrum adiktologie Psychiatrické kliniky 1. lékařské fakulty UK Praha spolu se svými partnery. Bude věnována problémům aplikace a výuky kvalitativního přístupu a metod a navazuje na předchozí ročníky pořádané v letech 1999 až 2008 na stejné téma v Bratislavě, Brně, Olomouci a Praze.

Aktuální informace a elektronické přihlášky na konferenci jsou k dispozici na webových stránkách [www.psych.upol.cz](http://www.psych.upol.cz) a [www.adiktologie.cz](http://www.adiktologie.cz).

### Prof. Martin Petřek...

bude rozvíjet plicní zánět v sarkoidózy. Prof. Petřekovi a jeho kolegům se podařilo proniknout do dějů probíhajících při putování bílých krvinek z krve do plic a také podhalit úlohu některých genů, které mají vliv na závažnost sarkoidózy. *Ocenění mé práce mě samozřejmě velmi těší. Cenu ministra školství zároveň vnímám jako uznání skvělé práce mých spolupracovníků z Fakultní nemocnice a Lékařské fakulty, především kolegů a kolegyní z mé laboratoře a lékařů a sester z bronchologického oddělení Kliniky plicních nemocí a tuberkulózy, uvedl vědec.*

V současnosti se prof. Petřek ve spolupráci s pneumology a molekulárními biologii v Olomouci, Německu a Velké Británii věnuje problematice plicní fibrózy, závažného onemocnění, které může podstatně narušit

funkci plic a jehož výskyt má vzrůstající tendenci. Ve spolupráci s odborníky jiných specializací ve FNO a LF UP (např. hematologie, internistka-kardiologie, chirurgie aj.) také zkoumá příspěvek genů imunitního systému ke vzniku a průběhu onemocnění s imunologickým podkladem, např. aterosklerózy nebo zánětlivých komplikací po kloubních náhradách. Práce prof. M. Petřka jsou citovány v prestižních časopisech (*Nature Immunology, Nature Genetics, Annals of Medicine* aj.), často přednáší na mezinárodních konferencích. Díky prof. M. Petřekovi a jeho týmu se Olomouc stala jedním z center evropského výzkumu plicních onemocnění.

-eh-, foto na titulní straně archiv FNO

(Další informace viz také např. ŽUP 15/č. 28, 16/č. 3 a 17/č. 7)

## INFORMACE, OZNÁMENÍ, POZVÁNKY

Hankuk University of Foreign Studies Korea nabízí

### jednoroční stáž

#### pro pedagogy VŠ ze zahraničí v termínu od 1. 3. 2009–28. 2. 2010

(smlouva může být prodloužena o další akademický rok).

Podmínky přijetí: výborná znalost angličtiny a nejméně titul Mgr, Ph.D. nebo ekvivalentní vzdělání.

Univerzita hraje letenku pro učitele (manželku/manžela) jednosměrnou, ekonomickou třídou a pošle ji e-mailem jako elektronickou letenku. Platové podmínky dle profesního zařazení v korejské měně (Won) se pohybují v rozmezí od 3 108 700–4 652 500 Won. Výuka 8–10 hodin týdně (přednášky jsou v angličtině); konzultační hodiny 2–4 hodiny týdně; publikace nejméně jedné vědecké práce za semestr; ubytování: garsonka nebo jednopokojový byt.

Nabídka se týká těchto oborů: **Macroeconomics, Microeconomics, Biotechnology, Computer Science and Engineering, Applications of Information Technology, Sports Marketing.**

Požadované dokumenty: CV v AJ + tři fotografie; potvrzení zaměstnavatele (v AJ); notářsky ověřená kopie diplomu; seznam vědeckých publikací (v AJ); kopie cestovního dokladu, rodného listu, odtacního listu.

Požadované dokumenty musejí být odeslány na adresu: Prof. LEE, G. W. ([gwlee@hufs.ac.kr](mailto:gwlee@hufs.ac.kr)) Dean of H.U.F.S. 89, Wangsan-ri, Mohyeon-myeon, Cheoin-gu, Yongin-si, Gyeonggi-do, 449-791, Korea.

Kontaktní adresa: Kyuchin Kim ([kyuchin@hotmail.com](mailto:kyuchin@hotmail.com)), Vice-President of Foreign Studies; Wangsanri, Mohyunmyun, Yuginshi, Gyunggido, 449-791, South Korea.

Další informace: [www.hufs.ac.kr](http://www.hufs.ac.kr)

Spolek lékařů České lékařské společnosti J. E. Purkyně v Olomouci, Sekce dějin lékařství Vlastivědné společnosti muzejí v Olomouci, Česká společnost pro dějiny věd a techniky Rady vědeckých společností ČR, pobočka Olomouc si vás dovolují pozvat na

#### pracovní schůzi s tématem

#### Dějiny lékařství,

která se uskuteční 5. 12. v 15 hod.,  
v klubovně Vlastivědného muzea v Olomouci  
(nám. Republiky 5).

Katedra divadelních, filmových a mediálních studií FF UP pořádá

#### prehlídku amatérské filmové tvorby

#### 3. DFS: Dobýt filmová studia...

Třetí ročník prehlídky krátkých filmů studentů Katedry divadelních, filmových a mediálních studií FF M. Cyroně, A. Fehu, Z. Věvody a J. Haluzu proběhne ve filmovém sále UC UP 5. 12. od 16 hod.

#### Fakultní nemocnice Olomouc

#### potřebuje pomoc dárců krve

Transfúzní oddělení Fakultní nemocnice Olomouc se obrací na dobrovolné dárcce krve se žádostí, aby se v nejbližších dnech dostavili k odběru. Podle informací primárky nemocničního transfúzního oddělení MUDr. D. Galuszkové potřebuje nemocnice naléhavě doplnit zásoby krve prakticky ve všech krevních skupinách. Nejde sice o kritický stav, který by ohrozil pacienty, ale o snahu předejít akutnímu nedostatku, který by mohl nastat např. při nějaké hromadné nehodě.

**Darovat krev může každý zdravý člověk ve věku od 18 do 60 let, jehož minimální váha je pro ženy 55 a pro muže 60 kilogramů. Dárce by v posledním měsíci neměl užívat antibiotika nebo jiné léky, neměl by trpět vážnějšími alergii a neměl by mít v posledních šesti měsících přísáté klíště. Vhodným dárcem také není člověk, který prodělal některou z infekčních chorob.**

Více informací lze nalézt na [www.fnol.cz/darci](http://www.fnol.cz/darci).



## Britten v Olomouci

## Dr. G. Hurworth: „Takový tým pomocníků jsem v Austrálii neměl“

Ve dnech 1. a 2. 12. bude v 19.00 hod. v chrámu Panny Marie Sněžné v Olomouci provedena opera Benjamin Brittena *Noye's Fludde* (Noemova plavba). Koncert pořádá Katedra muzikologie FF UP při příležitosti 50. výročí premiéry opery (Aldeburgh Festival, 1958). Dílo nastudováno a povede pedagog Katedry muzikologie Dr. G. Hurworth, na jeho realizaci se podílejí studenti a Collegium musicum katedry, studenti ze St. Cloud State University v Minnesotě, hudebníci z Melbourne a Londýna, pedagogové a studenti Katedry hudební výchovy PdF UP, Pěvecký sbor studentů Gymnázia v Olomouci-Hejčíně pod vedením dr. L. Mlynářové, studenti Konzervatoře Evangelické akademie v Olomouci, orchestr ZUŠ Iši Krejčího v Olomouci Na vozovce pod vedením dr. J. Dvořáka a sólisté. Představení se uskuteční v angličtině.

**Dr. G. Hurworth** jsme v této souvislosti požádali o krátký rozhovor:

**Proč jste se rozhodl realizovat právě operu Noemova plavba Benjamin Brittena?**

*Britten napsal tuto operu se záměrem zapojit při její realizaci co nejširší spektrum interpretů od dětí až po zkušené dospělé jedince. Napadlo mě, že by bylo skvělé zinscenovat právě tuto operu se studenty Katedry muzikologie, žáky ZŠ a SŠ a dalšími umělci z Olomouce, jako např. členy opery Moravského divadla Olomouc. Navíc je toto dílo koncipováno jako pedagogický nástroj. Britten chtěl, aby se mladí lidé snáze dozvěděli o opeře jako takové a hudbě jí vlastní. Jako nejlepší způsob shledával začlenění mladých lidí přímo do její realizace. Proto zkomponoval operu, jejíž role náležejí mladým (byť neprofesionálním) interpretům. A protože jsem na této univerzitě, abych vyučoval o hudbě, zinscenování opery, která nese původní Brittenovy myšlenky a záměr, se mi zdálo být velmi účelné.*

**Co od tohoto projektu očekáváte? Co je vaším cílem?**

*Mým cílem je, aby se studenti dozvěděli, jak se opera připravuje, jinými slovy, jaké to je spolupracovat*

Katedra muzikologie Filozofické fakulty UP zve veřejnost ke zhlédnutí

**opery Benjamin Brittena  
*Noye's Fludde/Noemova plavba.*  
Kde: chrám Panny Marie Sněžné.**

**Kdy: 1. a 2. 12., 19 hod.**

Dílo nastudováno a povede dr. G. Hurworth (Katedra muzikologie FF UP), na realizaci opery se podílejí studenti a Collegium musicum Katedry muzikologie FF UP, studenti ze St. Cloud State University v Minnesotě, hudebníci z Melbourne a Londýna, pedagogové a studenti Katedry hudební výchovy PdF UP, Pěvecký sbor studentů Gymnázia v Olomouci – Hejčíně pod vedením dr. L. Mlynářové, studenti Konzervatoře Evangelické akademie v Olomouci, orchestr ZUŠ I. Krejčího v Olomouci Na vozovce pod vedením dr. J. Dvořáka a sólisté.

Opera byla nastudována při příležitosti 50. výročí premiéry opery na *Aldeburgh Festival*. Proběhne v angličtině.

*a účastnit se velkého hudebního představení. Navíc se dozví více o hudebním stylu Benjamin Brittena.*

**Jak vím, Noemovu plavbu jste již realizoval v Austrálii s místními studenty. Můžete srovnat spolupráci s českými a australskými studenty?**

*Přístup studentů z obou zemí k tomuto projektu je velmi podobný. Rozdíl je pouze v tom, že v Austrálii jsem spolupracoval s méně zkušenými účinkujícími než tady. Čeští hudebníci jsou opravdu velmi schopní a je pro mě radostí s nimi spolupracovat. Například studenti Gymnázia Hejčín jsou báječní. Pracují velmi pilně v tak krátkém čase, který máme na nácvik, a navíc zpívají v angličtině. V Austrálii stejný projekt trval pět měsíců, zde máme méně než tři měsíce. Také výborná je spolupráce s pěti obětavými studenty Katedry muzikologie, kteří mi pomáhají s produkcí. Doufám, že i pro ně je tato práce přínosem, naučí se pracovat kolektivně a vytrvale a také nahlédnou do produkce opery. Takový tým pomocníků jsem v Austrálii neměl.*

**Jak náročná je tato opera po stránce realizační i interpretační? Jsou v ní náročné party pro zpěváky a hráče?**

*V opeře jsou velmi snadné party i pro nepřilíh zkušené interprety, a v tom je Britten výborný skladatel. Staví dílo na mnoha repetičích, proto je velmi snadné pochytit melodii i harmonii. Avšak například hudba pro smyčce v orchestru je mnohem obtížnější. Přijdou si zde tedy na své jak méně, tak více zkušených hráčů.*

**Jak hodnotíte podporu okolí?**

*Podpora a spolupráce jsou zásadní u jakéhokoliv hudebního představení. To jsem očekával od všech, kteří vyjádřili svůj zájem podílet se na tomto projektu, a to se také splnilo. Nejobtížnější je sehnat peníze a prostory, kde se může vše praktikovat. Avšak tyto překážky jsou tady od toho, aby se překonávaly a ve spolupráci s mnoha lidmi to je snažší.*

**Jak hodnotíte hudební a vůbec kulturní život v Olomouci a jak se podle vašeho názoru do jeho schématu toto představení hodí?**

*Kulturní život v Olomouci je dostatečně široký. Dokonce ve stejném týdnu jako naše představení bude uvedeno jiné Brittenovo dílo. Nejedná se*



**Greg Hurworth, Ph.D.**, australský muzikolog, skladatel, dirigent a pedagog, v současné době působící na Katedře muzikologie FF UP. Narodil se v Londýně a studoval na Trinity College of Music, Royal College of Music a na York University. Dále se věnoval

studiu etnomuzikologie, a to v Číně a v Austrálii, kam předsídlil. Pracoval zde v různých vysokoškolských institucích, např. na Monash University, kde působil na pedagogické fakultě a na Conservatoire of Music. Skladatelsky se soustředil především na mladé interprety. Kromě klavíru, violy, hoboje a různých druhů zobcových fléten ovládl hru na indonéské, thajské a čínské nástroje. Jako interpret působil v různých orchestrech, včetně European Youth Orchestra a dalších v Anglii a Austrálii, mnohé hudební soubory také dirigoval. Etnomuzikologickému výzkumu se věnoval v Číně, na Taiwanu, v Singapuru, Hongkongu, v Austrálii, Jihoafrické republice a nyní v České republice. Je lektorem teorie a dějin hudby a ve svých etnomuzikologických přednáškách se věnuje hudbě několika kontinentů. Univerzitní tituly získal na třech anglických a dvou australských institucích.

*o operu, nýbrž o kratší dílo o svatém Mikuláši. Je však postaveno na stejné myšlence, tedy zapojit jak interprety, tak publikum. Hudební život v Olomouci je pro mne nekonečně fascinující a různobarevný. Velice se mi líbí, že se zde umělci navzájem znají a rádi spolu pracují. Myslím, že Olomouc je ideální místo pro provedení díla, jako je „Noemova plavba“, a to je další důvod, proč na tomto projektu zde s radostí pracuji.*

*Bc. M. Srbová, studentka V. ročníku Katedry muzikologie FF UP, foto archiv katedry*

## Vědci oslavili...

Konsorcium Pierra Augera, zahrnující více než 400 fyziků ze 70 institucí ze 17 zemí, zahájilo budování jižní větve observatoře už v roce 2000. Observatoř se rozkládá na ploše více než 3000 kilometrů čtverečních v argentinské provincii Mendoza, na východ od hřebene And, a je tvořena sítí více než 1 600 povrchových detektorů, rozmístěných v pravidelné síti, a ze 24 fluorescenčních teleskopů, které pozorují slabé ultrafialové světlo vznikající při tvorbě spršky kosmického záření v atmosféře. Na konstrukci observatoře bylo až dosud vynaloženo zhruba 53 milionů dolarů.

První významné vědecké výsledky o nejenergetičtějších částicích, které ve vesmíru známe, byly zveřejněny na podzim roku 2007. Vědcům se podařilo zjistit, že tyto částice nepřicházejí rovnoměrně ze všech směrů. Jisté směry přichodů jsou



preferovány a poměrně dobře se shodují s prostorovým rozložením blízkých galaxií, které obsahují aktivní černé veledíry. Několik vědeckých organizací označilo tento pozoruhodný výsledek za jeden z nejvýznamnějších průlomů ve vědě v roce 2007.

Postupně rostoucí detektor byl rovněž využit ke změření energetického spektra kosmického záření, přičemž bylo dosaženo vyšší přesnosti, než při předcházejících experimentech. Vědcům z Observatoře Pierra Augera se podařilo potvrdit, že v oblasti nejvyšších energií spektrum velmi překřesá. To se shoduje s teoretickou předpovědí starou více než 40 let, která předpokládá, že částice kosmického záření interagují s všudypřítomným reliktním zářením a ztrácejí přitom na své cestě vesmírem energii. Nově získané horní limity podílů fotonů a neutrin v nejenergetičtější kos-

Dokončení ze str. 1

mickém záření navíc vyloučily některé z teorií o možném vzniku těchto částic.

Projekt Pierre Auger Observatory je prestižním rozsáhlým a dlouhodobým astrofyzikálním projektem, který je srovnatelný jen s největšími světovými projekty základního výzkumu. Je nazván podle francouzského fyzika P. Augera, jenž pomocí měření na vrcholu Jungfraujochu v Alpách odhalil v roce 1938 existenci spršek sekundárního kosmického záření a odtud odvodil velmi vysoké energie primárního kosmického záření, které tyto spršky vyvolává.

Prof. James W. Cronin (na snímku vlevo) navštívil v srpnu 2007 pracoviště Společného laboratoře optiky UP a FzÚ AV ČR, aby vyjádřil uznání české skupině spolupracovníků na projektu Pierre Auger Observatory, podrobněji se seznámil s podmínkami, ve kterých pracují a za kterých jsou vyráběny zrcadlové segmenty pro fluorescenční detektor (teleskop).

(Zdroje a další informace: [http://www.auger.org/collaboration/aufer\\_institutions.html](http://www.auger.org/collaboration/aufer_institutions.html), <http://www.auger.org/contact/agencies.html>, <http://jointlab.upol.cz/slo/>, [http://www.auger.org/features/two\\_sites.html](http://www.auger.org/features/two_sites.html)).

-mh-, -red-, foto archiv SLO

## Národní cena Česká hlava 2008 – prof. Ing. Pavel Hobza, DrSc., FRSC



Profesor Pavel Hobza promoval v roce 1969 na Fakultě jaderné a fyzikálně inženýrské ČVUT. Tématem jeho disertační práce, kterou mu zadal školitel, prof. R. Zahradník, byly nekovalentní interakce a jejich úloha v přírodních vědách. Tématu, jež předběhlo svou dobu, se prof. P. Hobza věnuje celou svoji vědeckou kariéru. Po absolvování vědecké aspirantury v Ústavu fyzikální chemie ČSAV musel z politických důvodů Akademii opustit a více než 10 let strávil na Institutu hygieny a epidemiologie v Praze. Do ČSAV se mohl vrátit až v roce 1986.

Proslulost si prof. Hobza získal především díky objevu nepravé vodíkové vazby. Tím vzbudil ve světové vědecké obci velký ohlas, neboť do té doby se předpokládalo, že v oblasti vodíkových vazeb není možné dojít k novým poznatkům. Prof. P. Hobza zpochybnil do té doby nejzákladnější dogma vodíkové vazby a jeho teorii brzy potvrdily i laboratorní experimenty. *Oponenti nám radili, ať si přečteme učebnice fyzikální chemie. Experiment ale potvrdil naše výpočty, a pak se učebnice začaly přepisovat, uvedl. Naše výsledky pomáhají odhalit podstatu vazebnosti v biomakrodisciplinách. Pochopení těchto jevů může přispět k vysvětlení biologických pochodů. Musíme si uvědomit, že pokud chceme nějaké procesy ovlivňovat, musíme jim nejdříve dobře porozumět, vysvětlil.* Dalším jeho zásadním objevem je role pátových interakcí v DNA a proteinech a úloha dispersní energie v biomakromolekulách.

V současné době působí v Ústavu organické chemie a biochemie Akademie věd ČR, v. v. i., a zabývá se výpočetní a teoretickou chemií. Věnuje se nekovalentním interakcím a vazbám

a jejich rolím v přírodních vědách. Nekovalentní vazby totiž určují strukturu všech biomakromolekul – ať už DNA, RNA nebo proteinů a dalších – a ovlivňují jejich funkci. Jejich výzkum je tak klíčem k pochopení základních biologických pochodů – například k objasnění struktury a vzhledu molekuly DNA, která je základem genetické informace všech živých organismů.

V roce 2000 se stal vedoucím Centra komplexních molekulových systémů a biomolekul a v roce 2005 vedoucím Centra biomolekul a komplexních molekulových systémů. Obě centra slouží jako střediska bádání v oblasti výpočetní chemie a molekulového modelování nejen v ČR. Prof. P. Hobza vytvořil vědeckou školu zabývající se nekovalentními interakcemi a tento obor je mezi studenty – a nejen v ČR – velmi atraktivní. Je profesorem na Univerzitě Karlově v Praze a Univerzitě Palackého v Olomouci a byl hostujícím profesorem na Univerzitě de Montréal a Technische Universität München. Byl a je školitelem 20 doktorandů a pěti postdoktorálních pracovníků. Přednáší na mezinárodních konferencích a univerzitách po celém světě.

Kromě 290 publikací a dvou knih se jako editor podílel na sestavení několika svazků prestižního vědeckého časopisu *Chemical Reviews* (1988, 1994, 2000) věnovaných nekovalentním interakcím. Jeho práce byly citovány více než 10 000× (patří mezi dva nejcitovanější české vědce) a Hirschův index má hodnotu 57 (nejvyšší mezi českými vědci). Je členem Učené společnosti ČR a britské Královské společnosti chemické a redakčních rad pěti evropských a českých chemických časopisů. V loňském roce získal od Akademie věd ČR cenu *Premium Academiae*

*-red-, -mš-, s využitím TZ Česká hlava, foto archiv České hlavy 2008*

## Galavečer...

nečekaným chvěním v potrubí sekundárního okruhu parní turbíny. Prof. Štátný navrhl, jak toto chvění odstranit, a jaderný blok mohl být spuštěn. Návrhy profesora Štátného byly také s úspěchem použity při budování druhého temelínské bloku.

Kategorie Patria, cena Unipetrol, a. s., oceňuje české vědce, kteří dosáhli úspěchu v zahraničí. Letos udělila odborná porota cenu Česká hlava v této kategorii prof. J. Paldusovi, DrSc., FRSC, který se řadí ke světovým špičkám v oblasti teoretické a kvantové fyziky a jeho výpočtové metody jsou dnes považovány za jedny z nejpřesnějších. Jako jeden z mála českých vědců obohatil i vědecký slovník, protože řada jeho metod je pojmenována jeho jménem, např. Paldus tableau, Weylův-Paldusův vzorec nebo Gouldův-Paldusův vzorec. Prof. Paldus od roku 1968 působí na univerzitě v kanadském Waterloo.

Soutěž Česká hlava v kategorii Industrie, cena Kapsch, s. r. o., oceňuje firmy, které vyvinuly v posledním roce novou unikátní technologii nebo výrobek. Letos si toto ocenění odnese společnost Optaglio za projekt Angeles. Tým pod vedením Ing. L. Kotačky, Ph.D., vyvinul novou metodu pro výrobu bezpečnostních prvků pro bankovky, cenniny či jiné dokumenty na bázi holografie. V porovnání s běžně používanými bezpečnostními prvky jsou tyto znaky mnohem hůře napodobitelné, ale zároveň jejich pravost lze prokázat bez složitých zařízení a falzifikát odhalit běžný uživatel. O novou technologii je velký zájem v zahraničí.

V kategorii Doktorandus, cena Vítkovic, a. s., udělila odborná porota cenu Mgr. A. Čížkové, postgraduální

Dokončení ze str. 1 studentce biochemie a patobiochemie 1. lékařské fakulty UK, za objevení poruchy genu, která způsobuje závažné onemocnění projevující se těžkým postižením mozku a srdce, fyzickými deformacemi a mentálním postižením. Vzhledem k řadě různých symptomů byla dosud diagnostika velmi obtížná.

Českou hlavu v kategorii Gaudeamus, cenu Poštovní spořitelny, získal český zoolog a biolog Bc. V. Soukup, student Přírodovědecké fakulty UK, který objasnil vývoj zubů u obratlovců. Světová vědecká obec pokládala tuto otázku za jednoznačně objasněnou, o to větší rozruch V. Soukup svou prací vyvolal. Zjistil totiž, že zuby se u obratlovců vyvíjejí nejen z vnější zárodečné vrstvy, jak se dosud všeobecně předpokládalo, ale také z vnitřní zárodečné vrstvy, a prokázal, že klíčová pro vývoj zubů je úplně jiná část embrya – neurální tkáň. Základním způsobem tím změnil např. dosavadní úvahy o možnosti růstu třetích zubů u lidí.

Centru předsedy Rady pro výzkum a vývoj, kterou uděluje na návrh Rady pro výzkum a vývoj, letos vlada ocenila proslulého českého psychiatra prof. C. Höschla, a to za jeho dlouhodobé úsilí o popularizaci vědy.

Odborná porota také rozhodla o udělení Zvláštní ceny Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky, a to MUDr. R. Šrámovi, DrSc., za jeho dlouhodobý projekt sledování a hodnocení rizika vlivu znečištěného prostředí na zdravotní stav populace.

Galavečer Česká hlava uvedla 22. 11. na svém první programu Česká televize.

*(Další informace – viz <http://www.ceskahlava.cz/>.) -red-, -mš-, s využitím TZ Česká hlava 2008*

## Literatura pro děti a mládež anglicky mluvících zemí

Literatura pro děti a mládež patří k oborům, které jsou na Pedagogické fakultě UP systematicky rozvíjeny. Svědčí o tom i nejnovější vysokoškolská učebnice *Literatura pro děti a mládež anglicky mluvících zemí* doc. V. Řeřichové, CSc., Mgr. J. Sladové, Ph.D., K. Váňové a K. Homolové vydaná nakladatelstvím Hanex. Svým rozsahem téměř 500 stran i celkovým pojetím zpracování je v současnosti nejvýznamnější českou prací reflektující tuto oblast písemnictví pro děti a mládež.

Pro úplnost připomeňme, že zájemci o světovou literaturu určenou dětem měli ještě donedávna k dispozici pouze publikaci Z. Klátika z roku 1978 a učebnici M. Genčiové vydanou v roce 1984. Ty nejenže nevěnovaly anglicky psané literatuře odpovídající pozornost, ale se zvětšujícím se odstupem od doby vydání pozbyvaly jejich výklad na aktuálnosti. Tento deficit byl odstraněn v loňském roce, kdy vyšel slovník autorů světové literatury pro děti a mládež vytvořený kolektivem autorů vedeným doc. V. Řeřichovou, CSc., z Pedagogické fakulty UP v Olomouci a prof. PhDr. I. Dorovským, DrSc., z Filozofické fakulty MU v Brně. Recenzovaná publikace na tento mimořádný badatelský počín navazuje. Zaměřuje se znovu na literaturu britskou a americkou, ale podrobněji i na písemnictví australské, kanadské, novozélandské a irské, jež zatím u nás nebylo soustavněji sledováno.

Stěžejní poznatky jsou soustředěny do pěti kapitol členěných podle jednotlivých národních literatur (výjimku tvoří irská literatura, která je součástí kapitoly o literatuře britské), jež mají ustálené vnitřní členění umožňující snadnou a rychlou orientaci v textu. Úvodní část každé kapitoly je věnována vývoji příslušné národní literatury a přináší spolu se zasvěceným, převážně žánrově koncipovaným přehledem literární tvorby i nástin vývojových tendencí dětské četby. Další subkapitoly tvoří chronologický přehled nejvýznamnějších historických událostí země, který nabízí možnost uvažovat o vývoji literatury pro děti a mládež v širších společensko-kulturních souvislostech. Autorské medailony uvádějí základní životopisná data, ale především poskytují relativně úplný přehled tvorby jednotlivých autorů včetně odkazů na české překlady. Mnohé medailony jsou navíc rozšířeny o funkčně zvolené ukázky z těchto překladů. Výběr autorů vycházel ze základního cíle publikace – snahy seznámit uživatele jak s dílem spisovatelů dnes již klasických, jako jsou např. L. Carroll, R. L. Stevenson, M. Twain, L. M. Alcottová, H. Lofting, L. Montgomeriová a další, tak s tvorbou autorů současných, jejichž knihy jsou pozoruhodné svými literárními kvalitami (např. N. Gaiman, J. Blumeová, L. Sachar, P. Reynolds-Naylorová, M. Mahyová), jindy spíš tím, jakou vzbuzují čtenářskou odezvu (J. K. Rowlingová, M. Cabotová, R. L. Stine).

Publikace shrnuje a zpřístupňuje nejnovější výsledky domácího i zahraničního literárněvědného bádání orientovaného na anglicky psanou literaturu určenou dětem a mládeži. I z tohoto důvodu se řadí k informačním zdrojům, které při studiu literatury pro děti a mládež nelze opomenout.

*Mgr. J. Hyplová, PdF UP*

### Upozornění prodejny skript a odborné literatury Vydavatelství UP

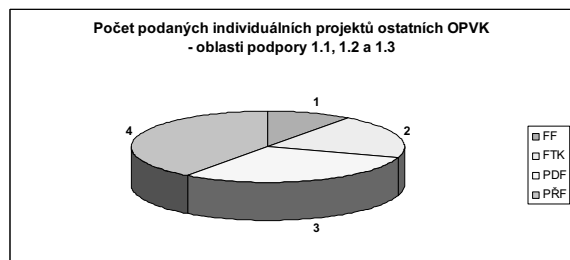
Z důvodů provedení fyzické inventury zásob k 31. 12. 2008 a čerpání řádné dovolené pracovníků prodejny, bude v závěru roku 2008 a na počátku roku 2009 upravena prodejní doba následovně:

- 8. 12.–12. 12. 2008 – otevřeno 9.00–12.00 hod., odpoledne zavřeno;
- 15. 12. 2008–7. 1. 2009 – prodejna zavřena.

**MŠMT ukončilo přijímání individuálních projektů ostatních do OP VK – prioritní osy 1 Počáteční vzdělávání, oblasti podpory 1.1, 1.2 a 1.3**



Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ukončilo dne 30. 10. 2008 přijímání projektových žádostí do Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost – prioritní osy 1 Počáteční vzdělávání, oblasti podpory 1.1 – Zvyšování kvality ve vzdělávání, oblasti podpory 1.2 – Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a oblasti podpory 1.3 – Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení.

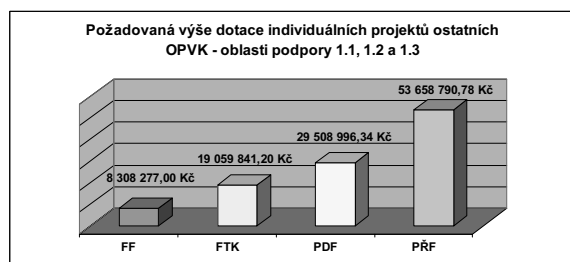


**1. výzva pro individuální projekty ostatní, oblast podpory 1.1 – Zvyšování kvality ve vzdělávání**

Tato výzva byla zaměřena na implementaci nových kurikulárních dokumentů do praxe jednotlivých škol a osvětovou a informační podporu kurikulární reformy zaměřenou na širší pedagogickou i rodičovskou veřejnost na regionální úrovni, zavádění vyučovacích metod, organizačních forem a výukových činností, které zvyšují kvalitu výuky cizích jazyků (včetně elearningu), vytváření informačního a komunikačního systému v počátečním vzdělávání a rozvoji portálových služeb atd.

Celková finanční alokace na tuto výzvu činila 600 000 000 Kč.

Univerzita Palackého v Olomouci se do 1. výzvy zapojila podáním tří projektů o celkové výši požadované dotace 40 342 942,72 Kč.

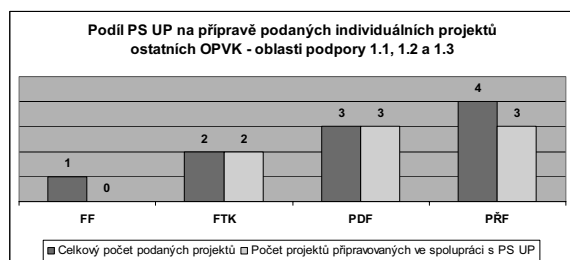


**1. výzva pro individuální projekty ostatní, oblast podpory 1.2 – Rovné příležitosti dětí a žáků, včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**

Výzva byla zaměřena na rozvoj poradenství, zpracování a rozšíření nabídky asistenčních, speciálně pedagogických a psychologických služeb pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, začleňování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do hlavního vzdělávacího proudu, vytvoření nabídky speciálních vzdělávacích aktivit pro osoby s nejtěžšími formami zdravotního postižení, které nevyužívají služeb sociálních zařízení a nejsou schopny zaměstnání ani v chráněných pracovištích, multikulturní výchovy a vzdělávání pro účinnou prevenci rasismu a xenofobie atd.

Celková finanční alokace na tuto výzvu činila 200 000 000 Kč.

Univerzita Palackého v Olomouci se do této výzvy zapojila podáním dvou projektů o celkové výši požadované dotace 20 725 020,50 Kč.



**1. výzva pro individuální projekty ostatní, oblast podpory 1.3 – Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení**

Výzva byla zaměřena na další vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení včetně realizace odborných praxí a zahraničních stáží pedagogických pracovníků s důrazem na realizaci kurikulární reformy, na jazykové vzdělávání, využívání ICT ve výuce a environmentální vzdělávání, včetně osvojení si dalších moderních pedagogických metod, souvisejících se systematickým zvyšováním kvality a efektivity vzdělávání, na zvyšování kompetencí řídicích pracovníků škol a školských zařízení v oblasti řízení a personální politiky atd.

Celková finanční alokace na tuto výzvu činila 300 000 000 Kč.

Univerzita Palackého v Olomouci se do 1. výzvy zapojila podáním pěti projektů o celkové výši požadované dotace 49 467 942,10 Kč.

Projektový servis Univerzity Palackého v Olomouci se aktivně podílel na přípravě osmi z výše uvedených projektových přihlášek o celkové výši požadované dotace 92 585 557,92 Kč. Seznam schválených projektových žádostí bude vyvěšen na internetových stránkách MŠMT.

**Výčet projektových žádostí podaných jednotlivými pracovišti UP přináší následující tabulka:**

Pracoviště UP	Počet podaných projektů	Celková výše požadované dotace
FF	1	8 308 277,00 Kč
FTK	2	19 059 841,20 Kč
PdF	3	29 508 996,34 Kč
PřF	4	53 658 790,78 Kč
celkem	10	110 535 905,32 Kč

V případě, že chcete znát více informací o podaných projektech, neváhejte se na nás obrátit.

Projektový servis UP, Šlechtitelů 27, 783 71 Olomouc, tel.: 585 631 421, fax: 585 631 401, e-mail: info@psup.cz, www.psup.cz

**STUDENTSKÁ RUBRIKA**

**Je to náš názor... Snad se ztotožní s názory ostatních...**

Dne 24. 9. 2008 jsme v deštivém ránu nastoupili do autobusu v počtu 16 osob v očekávání, že uvidíme, co jsme ještě neviděli. V loňském letním semestru v semináři angličtiny v Centru jazykové přípravy při Pedagogické fakultě nám bylo totiž řečeno, že něco takového se vidí jen málo. Netušili jsme vůbec, oč se jedná... Proto bylo pro nás obrovským překvapením, když jsme stanuli před soukromým bilingvním gymnáziem kolejšího typu Open Gate v Babičích u Prahy, pro něž se staly vzorem americké internátní školy. Zde jsme viděli, jak je těžké uchopit problematiku neotřelého a netradičního vzdělávání a jak nesnadné je proměnit sen ve skutečnost, jejíž prioritou nejsou zájmy naše, nýbrž zájmy druhých, zájmy dětí ze sociálně slabých rodin.

Příjemné pocity v nás navodilo nejen prostředí, ale i dobrý oběd a zejména divadelní představení hrané skupinou našich kolegů PdF oboru Dramaterapie. Zážitek z představení umocnila diskuse o násilí na školách jak u nás, tak i v zahraničí.

Zástupce ředitele nám po této diskusi odpovídal na naše dotazy ohledně chodu školy a poskytoval i informace další a my díky tomu přehodnotili své prvotní názory na školu.

Už jsme ji neviděli jako tu elitní, výběrovou školu pro bohaté, ale jako vzdělávací zařízení, které se snaží poskytnout informace a též částečně nahradit rodinu dětem ze sociálně slabých vrstev.

Pak následovala prohlídka školy a my každou chvíli žasli nad jejím precizním vybavením, nad maximálně přizpůsobeným prostředím nejen studiu, ale i volnočasovým aktivitám. Mijeli jsme bazén, hřiště, stáje s koňmi, zhlédli jsme posilovnu vybavenou samými žáky, navštívili tělocvičnu, kabinet se zvířaty atd. Nakonec jsme navštívili i jednu vyučovací hodinu filozofie, při níž jsme pochopili, že škola má i různorodé zahraniční složení kantorů. Vše se zdálo být v porovnání s běžnými vzdělávacími zařízeními dokonalé.

Nic však není jen černé nebo bílé, a tak nás dokonalost komfortně vybavených učeben, sportovního areálu či vysoká kvalifikace vyučujících může zmást. Přestáváme vidět děti, které se nacházejí v uzavřeném kruhu přátel. Nevidíme, že denně přicházejí do styku se stále stejnými vrstevníky a pohybují se na ploše vymezené ploše areálu. (I když argument pravidelných vycházek se nám toto může snažit vyvracet.)

Přesto si ale myslíme, že to má smysl. Že vzdělání, které je tu dětem poskytnuto pro jejich budoucí život na úkor jisté „volnosti“ či „nespoutanosti“ za to rozhodně stojí.

Jsmo rády, že jsme mohly zařízení tohoto typu navštívit a rozšířit své obzory o nové zkušenosti.

Za Učitelství pro 1. st. ZŠ a Spec. pedagogiky, K. Spěváková a A. Zíková



## Spor o ostravskou fakultní nemocnici v šedesátých letech

Dlouholetý spor mezi Olomoucí a Ostravou o vybudování ostravské fakultní nemocnice se odehrával na pozadí další reformy vysokoškolského vzdělávání, která se pokoušela odčinit důsledky krajně neuvážených opatření v organizaci československého vysokého školství z předcházejícího období. Na sklonku padesátých let zanikla olomoucká Vysoká škola pedagogická, přičemž její fakulty (fakulta společenských věd a fakulta přírodních věd) se v roce 1959 transformovaly v součásti Univerzity Palackého jako filozofická a přírodovědecká fakulta. Olomoucká univerzita – sestávající od roku 1953 – pouze z jediné lékařské fakulty – se tak stala třífakultním organismem. V roce 1964 zanikly pedagogické instituty poskytující od roku 1958 vysokoškolské vzdělání učitelům primárního školství; také nově vzniklá pedagogická fakulta se opětovně stala součástí UP.

Již v roce 1959 požadovalo usnesení politického byra Ústředního výboru komunistické strany zřízení lékařské fakulty v Ostravě. Nejvyšší stranický orgán pochopitelně reagoval na bouřlivý rozmach ostravské průmyslové aglomerace, která se v padesátých letech přeměnila v pomyslné „ocelové srdce“ republiky s nebývalou kumulací „těžkých“ průmyslových aktivit. Následovalo usnesení vlády ČSSR z roku 1961, které revokovalo své původní rozhodnutí vybudovat v Ostravě městskou, resp. krajskou nemocnici. V Ostravě tak mělo vzniknout fakultní zdravotnické zařízení



▲ E. Mandák

náležitě vybavené pro plnění edukativních a vědeckovýzkumných aktivit. „Prováděcí“ ministerstvo školství a kultury však velkolepé plány „strany a vlády“ výrazně modifikovalo. Rezortní státní orgán totiž nesouhlasil se vznikem dvou fakult všeobecného lékařství v tehdejší Severomoravském kraji. Když se zhroutily snahy o přemístění Hygienické fakulty UK v Praze do Ostravy, tak se koncepce výstavby ostravské fakultní nemocnice ve vztahu k propojení s výukou lékařských oborů opírala pouze o uvažované realizaci studia olomouckých mediků v posledních dvou studijních letech. Naděje Ostravy na vznik vlastní lékařské fakulty definitivně padly v květnu 1963, kdy vznik této fakulty společně odmítli ministři

zdravotnictví a školství. Olomoucká univerzita však ve svých obranářských aktivitách pokračovala. V roce 1964 oprášíla návrh na zřízení farmaceutické fakulty a zopakovala pak stejný postup, který uskutečnila při ohrožení své existence ve druhé polovině padesátých let. Olomoucký návrh na vytvoření farmaceutické fakulty lze chápat jako pouhý taktický tah, který měl ubezpečit rezortní ministerstvo, že UP disponuje dostatečným personálním a prostorovým potenciálem na zabezpečení výuky a výzkumu v oborech blízkých oborům lékařským.



▲ J. Hrbek

Bez ohledu na mezirezortní dohodu z května 1963 však nadále pokračovala příprava výstavby ostravské nemocnice jako nemocnice fakultní. To olomoucké univerzitě pochopitelně velmi vadilo, zvláště když investiční rozsah ostravské „fakultky“ narostl z původně plánovaných 85 milionů korun v roce 1961 na neuvěřitelných 437 milionů korun v roce 1965. V květnu 1966 proto došlo pod tlakem olomoucké strany k jednání zain-

teresaných stran za účasti zástupců příslušných rezortních ministerstev a Státní plánovací komise. I v tomto jednání byla olomoucká univerzita na nejvyšší úspěšná. Rozhodlo se tu vybudovat ostravskou nemocnici jako nemocnici krajskou s vyloučením těch částí, které původně plnily výukovou nebo vědecko-výzkumnou funkci v rozsahu neodpovídajícím typu krajského zdravotnického zařízení. Olomoucká univerzita a především její lékařská fakulta se tak definitivně zbavily svého případného konkurenta.

Co stálo za tímto úspěchem olomoucké univerzity? Zdá se, že to byly především prokazatelné a silné vazby tehdejších rektorů UP Jaromíra Hrbka a Eduarda Mandáka na špičky stranického a exekutivního establishmentu. Ale nejen to. Bez ohledu na silné spory, které zmítaly olomouckou univerzitu v první polovině šedesátých let minulého století, našli její akademičtí i straničtí funkcionáři dostatek porozumění, vůle i energie k tomu, aby dlouhodobě a produktivně bránili zájmy „své“ alma mater jako celku. Bez ohledu na osobní animozity, zájmy či tradiční fakultní a oborový partikularismus.

Jak prostě, milý Watsone!

PhDr. P. Urbásek, ředitel Archivu UP

### Politika nás nezajímá aneb Omyly a předsudky ve veřejném životě...

Mezi politiky i občany-voliči existuje celá řada často nevyslovených, ale obecně uznávaných omylů a předsudků. Zkusme si alespoň některé formulovat a konfrontovat s výroky moudrých a známých osobností:

„Co bylo, bylo. Zapomeňme na minulost a netrapme se jí.“

*Od chvíle, kdy minulost přestala osvětlovat budoucnost, bloudí mysl lidí v temnotách. (Alexis de Tocqueville)*

„Politika je špinavá záležitost. Nejlépe se ‚nenamočit‘, nestarat se o ni.“

*Má-li zlo triumfovat, potřebuje jedině – aby slušní lidé nedělali nic. (Edmund Burke)*

„Vše nakonec stejně bude jako dřív. Nemá cenu se snažit o změnu.“

*Nic není mocnějšího než idea, pro niž nazrál čas. (Victor Hugo)*

„Dejte nám svůj hlas a o víc se nestarejte, my se o vás postaráme.“

*Která vláda je nejlepší? Ta, která nás učí vládnout si sami. (Johann Wolfgang Goethe)*

„Problémy přenechejte odborníkům, ti je za vás nejlépe vyřeší.“

*Věda nás zahlcuje informacemi o věcech, které nemusíme znát. Jakmile však jde o věci naléhavé, věda mlčí. (Ernst von Weizsäcker)*

„Trh za nás vyřeší vše, jen ho nechte volně fungovat.“

*Ponecháte-li vše neviditelné ruce trhu, nebudete se stačit divit, až vás neviditelná noha téhož trhu nakopne. (Dennis Meadows)*

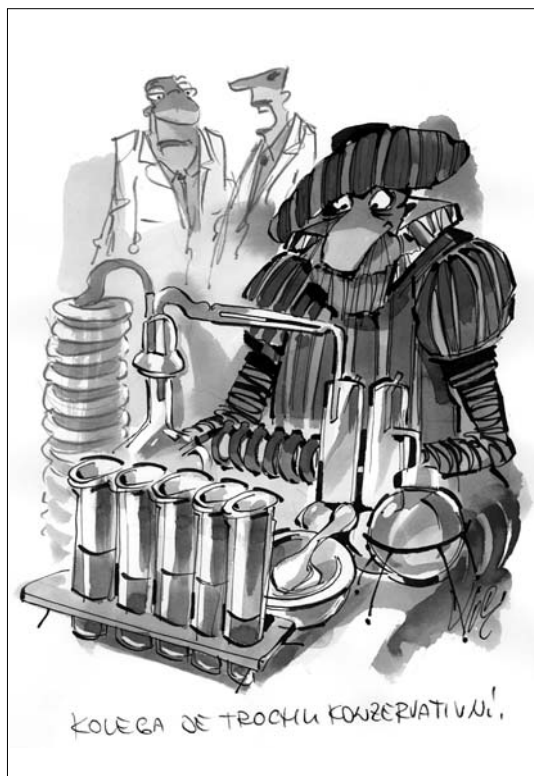
„Ekologie je ‚třešnička na dortu‘. Nejdříve potřebujeme zbohatnout, pak si teprve péči o životní prostředí budeme moci dovolit.“

*Lesy předcházejí lidstvo, pouště je následují. (Francois René de Chateaubriand)*

„Ekonomika musí růst, ostatní je podružné.“

*Růst pro růst je ideologií rakovinové buňky. (Edward Abbey)*

Připravil doc. P. Nováček, CSc., vedoucí Katedry rozvojových studií PřF UP



Autoři: J. Novák & J. Skoupý

## Konference „Výzkum v ochraně přírody“ otevřela řadu aktuálních témat

Ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, Českou sekci organizace EUROPARC Federation a s přispěním řady sponzorů uspořádala Katedra ekologie a životního prostředí PŘF UP na počátku září 2008 konferenci nazvanou *Výzkum v ochraně přírody*. Hlavním motivem pro její uspořádání byla především snaha univerzitního pracoviště udržet kontakt s praxí v oboru, pro který připravuje odborníky a kde byl právě v roce 2008 otevřen nový magisterský obor Ochrana přírody. Na setkání byli pozváni vědečtí pracovníci biologického a ekologického výzkumu, učitelé z vysokých škol, zástupci veřejné správy v ochraně přírody, manažeři soukromých konzultačních firem i členové nevládních organizací. Celkem se na konferenci přihlásilo přes 170 zájemců a během tří dnů zaznělo 44 příspěvků v plenární sekci a bylo vystaveno 46 posterů.

### Rozevírající se „nůžky“ mezi vědou a praxí

Konference byla v první řadě zaměřena na zmapování forem a efektivit spolupráce mezi akademickými pracovišti a aplikovanou ochranou přírody a možnosti využití současného výzkumu pro rozhodovací procesy ve veřejné správě. Problém rozevírajících se „nůžek“ mezi vědou a praxí byly častým tématem v diskuzích během pléna, workshopů i při neformálních rozhovorech. Vědecké metody a poznatky se vyvíjí rychle a je jich takové množství, že běžnou agendou zatížení pracovníci ochrany přírody nemají možnost se o nich včas dozvědět a používat je ve své práci. V tomto směru většinou nestačí publikovat výsledky vědy v rozsáhlém spektru vědeckých časopisů, ale je třeba, aby vědečtí pracovníci prováděli shrnutí, vyhodnocování a přenášeli výsledky svých výzkumů do podoby dostupné a aplikovatelné v praxi. Pro akademické pracovníky v biologii a ekologii je pak často sběr dat potřebných pro ochranu přírody málo atraktivní z hlediska využitelnosti v publikační činnosti, a proto hledají jiná, pro ochranu přírody nevyužitelná témata. Ochrana přírody tak nedostatečně využívá vědecký potenciál akademických pracovišť pro řešení svých úkolů a odborných otázek. Rezervy lze tedy najít na obou stranách a je na všech zúčastněných, aby se snažili hledat oboustranně prospěšné formy spolupráce.

### Umět prosadit své argumenty

Dalším významným cílem konference bylo hledání nových možností a metod vzdělávání budoucích pracovníků v ochraně přírody i soustavného vzdělávání profesionálů v oboru ochrany přírody a udržování kontaktů s rychle se vyvíjejícím výzkumem.

Katedra ekologie a životního prostředí na PŘF UP se ve výuce opírá o tradiční přírodovědné disciplíny, jakými jsou botanika, zoologie, ekologie hydrobiologie,

geografie a geologie a staví na nich své bakalářské i magisterské obory. Cíl těchto oborů by měl zůstat stále stejný – připravit nikoliv špičkového vědeckého pracovníka (k tomu slouží například obor Systematická biologie), ale v praxi použitelného manažera, který má dobré základy přírodních věd a vědeckých přístupů pro jejich zkoumání, rozumí po organizační stránce legislativu ČR a ochraně přírody a krajiny a je schopen své znalosti aplikovat na různých pozicích, ať už se jedná o místo úředníka orgánu veřejné správy, specialisty na odborném pracovišti státní ochrany přírody, manažera nevládní organizace nebo na komerční bázi fungující konzultační firmy.

Na rozdíl od vědeckého světa, kde výsledky výzkumu ve formě vědeckých článků dokáží více či méně prezentovat schopnosti a kvality pracovníka na základě použitých metod objektivního sběru a interpretace dat, v reálném životě nevíteji argumenty založené pouze na objektivních statistických metodách. V praxi jsou většinou úspěšní ti, kdo umí své argumenty obratně prosadit, a to často bez ohledu na skutečnost, jaké tyto argumenty jsou a čím jsou podloženy. Proto nestačí budoucí ochránce přírody vybavit pouze znalostí dat a vědeckých metod umožňujících tato data získat a zpracovávat, ale je nezbytné je také naučit, jak s těmito daty každodenně pracovat a jak je interpretovat širší veřejnosti.

### Nedostatečná připravenost absolventů

Vzdělávání budoucích i stávajících pracovníků aplikované ochrany přírody, založené pouze na základě vědeckého zázemí univerzity, je nedostatečné a absolventi škol, kteří nehodlají po škole pouze pokračovat ve vědecké práci, ale chtějí aplikovat své znalosti v praxi,

nejdou na svou práci dobře připraveni. Ukázaly to mj. výsledky průzkumu uplatnění absolventů oboru „Ochrana a tvorba životního prostředí“, kteří sice pracují ve vystudovaném oboru (téměř 70 % všech absolventů), nicméně většina jich udává v dotaznících jako



největší slabinu svého vzdělání právě nedostatečnou přípravou po stránce znalostí legislativy a metod práce s veřejností, zejména komunikačních a prezentačních dovedností. Na workshopu k této problematice proto zazněl návrh doplňovat týmy vysokoškolských pedagogů vzdělávající budoucí ochránce o externí zkušené pracovníky veřejné správy, kvalitní projektové manažery a specialisty na práci s veřejností. Takto posílené pedagogické týmy by pak mohli zajišťovat i další vzdělávání profesionálů ve veřejné správě i experty konzultačních firem a nevládních organizací.

Konference otevřela řadu témat a umožnila setkání řady specialistů z vědecké sféry s těmi, kteří aplikují ochranu přírody v terénu. Otevřela diskusi k nalezení nových forem spolupráce v zajišťování zdrojů kvalitních dat pro veřejnou správu i v přípravě studentů na jejich budoucí povolání. Proto se také většina účastníků vyslovila pro opakování tohoto typu setkání v intervalu dvou až tří let a pro organizování speciálních akcí, které by do hloubky řešily jednotlivé klíčové otázky. Bude velkou ctí a výzvou pro Katedru ekologie a životního prostředí PŘF UP vytvořit v Olomouci tradici těchto setkání.

(Fotogalerii a řadu prezentací z konference naleznete na webových stránkách katedry – <http://ekologie.upol.cz/konference>; sborník abstraktů z konference se nabízí v e-shopu „Knihovnicka.cz“ – <http://www.librix.eu/cz/>. Sborník vybraných příspěvků pak vyjde v roce 2009 jako samostatné číslo časopisu Příroda.)

RNDr. V. Kostkan, Ph.D., Katedra ekologie a životního prostředí PŘF UP, foto archiv katedry

## Stalo se

### Olomoucké osmičky aneb V Olomouci před 110 lety

Roku 1898 byl v Olomouci vybudován bronzový pomník císaři Františku Josefu I., a to u příležitosti 50. jubilea mocnářova převzetí vlády v habsburské monarchii, jež se uskutečnilo v olomouckém arcibiskupském paláci dne 2. října 1848. Pomník vznikl na základě architektonického návrhu Camilla Sittého. Socha byla dílem vídeňského sochaře a brněnského rodáka Antona Břenka, odlila ji firma Johann Frömmel Söhne ve Vídni, podstavec zhotovil dvorní kamenický mistr Eduard Hauser z mauthausenské a bavanské žuly. Odhalení sochy před severozápadním průčelím radnice na místě bývalé hlavní stráže bylo hlavním bodem olomouckých oslav padesátiletí císařovy vlády, k nimž se připojilo – jak dokládá dobová pohlednice – též zasazení císařského jubilejního dubu v Michalském výpádu.



▲ Olomoucký pomník císaře Františka Josefa I. na dobové pohlednici

Stalo se tak v pátek 2. prosince 1898 v 11 hodin dopoledne za účasti olomouckého arcibiskupa Theodora Kohna a dalších celebrit. K odhalení císařova pomníku však nebyl pozván, jak trpce konstatuje list *Našinec*, ani jeden zástupce České strany, která si o deset let dříve zřídila své centrum v Národním domě, otevřeném slavnostně v neděli 12. února 1888, tedy před 120 lety. Dne 13. ledna 1919 rozhodla správní komise města, že k likvidaci starého režimu náleží odstranění sochy Františka Josefa I. z Horního náměstí, kterou usneseno prodati, 24. ledna pak usneseno prodati bronzovou sochu císaře Františka Josefa I. s mramorovým podstavcem za 9000 korun firmě Havlíček a Plihal s podmínkou, že kupující přenechají sochu Sdružení moravských umělců v Hodoníně za cenu 2500 korun. Ironií osudu bylo materiálu z podstavce pomníku použito roku 1965 na podstavec pomníku Boženy Němcové od Vladimíra Navrátila (podstavec navrhl František Novák); pomník je umístěn v někdejší Janském stromořadí, dnešních Čechových sadech.

Prof. J. Fiala, CSc.

(Pokračování příště)

## 2008 kalendář akcí

Milí kolegové, přehled odborných, kulturních a sportovních aktivit, které se konají v prostorách Univerzity Palackého nebo na nichž se univerzita podílí, vychází jako měsíční příloha *Žurnálu UP*. Podklady pro *Kalendář akcí* čerpáme z jeho internetové verze. Uzávěrka pro měsíční přehled je vždy k 20. dni v měsíci.

**Jedině díky vaší spolupráci můžeme obsah pravidelně aktualizovat.**

Využijte možnost popularizovat svou činnost, oslovit veřejnost a pozvat ji na zajímavé akce, které pořádáte nebo na nichž se podílíte!

**Kalendář akcí můžete doplňovat online na [www.upol.cz/funkce/doplnit-kalendar](http://www.upol.cz/funkce/doplnit-kalendar)**